

RYTÍŘSKÉ ŘÁDY NA ASTERIONU

Jan "Čenis" Galeta

1. část

1. RYTÍŘ VE ČTYŘECH KRÁLOVSTVÍCH

V lendorských královstvích existují dva druhy rytířství: řádové a šlechtické. Ačkoliv se budeme zabývat spíše řádovou formou, hodí se říci i pár slov o šlechtickém rytířství. Rytíř je ve Čtyřech královstvích uznávaný nedědičný šlechtický titul, ke kterému nenáleží žádné léno ani peněžní důchod. Na rytíře může být pasován jak šlechtic, tak člověk neurozeného původu, a to buď králem, nebo kterýmkoliv jiným vyšším šlechticem či shromážděním pěti jiných rytířů. Nejčastěji je důvodem k tomuto povýšení nějaká významná zásluha, a to nejen bojová. Takový rytíř má právo na vlastní erb, je počítán mezi nižší šlechtu a náleží mu všechny výhody a povinnosti šlechtického stavu. Je oblíbenou praxí, že vyšší vojenští velitelé v armádě a příslušníci tradiční vojenské šlechty bývají pasováni na rytíře takřka automaticky.

Oproti tomu rytířem řádovým se člověk stává pouze po dlouholetém výcviku, kdy je nejprve přijat do řádu jako novic a pracuje jako sluha, přičemž část dne tráví vojenským výcvikem. Později slouží jako panoš některému z řádných řádových rytířů a pokud prokáže své schopnosti, je sám pasován. Není nijak určeno, jak dlouho musí člověk sloužit jako panoš a může se stát, že na své povýšení na rytíře bude čekat desetiletí. Řádový rytíř je také považován za šlechtice. Samotný obřad pasování na rytíře by měl správně probíhat v Gorově chrámu, ale v praxi bývají rytíři často pasováni uprostřed bitevního pole nebo na nádvoří hradu. V případě pasování příslušníka vyšší šlechty je z obřadu pasování často udělána velická slavnost, zatímco u řádových rytířů je velmi skromné.

Pasování by správně měl předcházet jeden alden trvajících púst spojených s meditací o samotě (buď na odlehlém místě, nebo v zamčené cele); tento zvyk ale bývá při šlechtickém pasování dodržován jen zřídka, zatímco u řádových rytířů je důležitou součástí rituálu. Samotný obřad pak probíhá tak, že mladý panoš poklekne před Gorovou sochou, na jejíž napřažených rukou leží nový meč (v improvizovaných podmínkách by měl Gora symbolicky zastoupit normální smrtelník či by meč měl být zabodnutý do země), ze zadu k němu přistoupí ten, kdo se jej rozhodl pasovat (tomu se pro tento obřad říká „starší rytíř“), položí mu meč na levé rameno a poté na pravé, což doprovází slovy: "Ve jménu Gora a Auriona tě pasuji na rytíře." Obřad pokračuje tím, že starší rytíř sedmákrát obejde stále klečícího adepta a přitom mu opakuje "Bud' vždy čestný. Bud' vždy oporou slabým. Vždy trestej bezpráví. Nikdy nepodlehni mamonu. Bud' obrazem boha Rytíře na této zemi." Poté se zastaví za adeptovými zády a řekne "Povstaň rytíři a přijmi svůj meč," načež nově pasovaný rytíř povstane a obřadně přijme od sochy Gora (či toho, kdo jej "zastupuje") svůj meč se slovy: "Tak se staň." Tím je celý obřad u konce.

2. SVĚTSKÉ ŘÁDY

Eldebranští rytíři a valkýry

Jsou nejstarším ze světských rytířských řádů a krom toho jsou také nejpočetnější a nejmocnější. Počátek řádu se datuje do roku 977 před k. l. tedy několik let po rozpadu Eldebranské říše lidí a elfů, a prvotní impuls k jeho založení dali členové oddílů Královské rytířské stráže a Královského oddílu valkýr, což byly organizace založené a spravované eldebranskou vládnoucí radou jako jakési universální strážní oddíly působící na území celé Eldebranské říše. V těch dobách byli jeho členy hlavně pohané, Arvedané a elfové a prvním

vůdcem Řádu eldebranských rytířů a valkýr se stal světlý elf Magulo, poslední kapitán Královské rytířské stráže.

Oba strážní oddíly, z nichž Eldebranstí rytíři a valkýry vznikli, měly v dobách říše své vlastní pozemky, hrady, pevnosti a strážnice po celém území říše (tedy na území dnešních Čtyř království, Plaveny, Plání děsu, Barbarského pobřeží, severní části Nunmei i na elfích územích Země klidu, v Keduके Mwunge, Keduके Kawaha a Keduके Gurumo), ale v čase, kdy se Eldebranská říše drobila jako chleba na malé státečky a hlavně poté, co elfí Země klidu vyhlásila nezávislost na Eldebranu a neutralitu v konfliktech mezi jejími nástupnickými státy, si podrželi pouze své majetky na území dnešních Čtyř království a Plání děsu.

V průběhu Vleklé války Eldebranstí rytíři a valkýry působili jako nezávislá armáda, která se starala hlavně o ochranu civilistů a podněcovala vládcy k jednotě a boji proti Kharovým vojskům. Časem se z jejich řad až na výjimky vytratili zástupci jiných ras než lidské a velmistry řádu se vždy stávali příslušníci arvedanských rodů.

Až roku 951 před k. l, tedy po smrti velmistra Magula, byla definitivně ustavena struktura Eldebranských rytířů a valkýr. Nejvýše postaveným členem řádu je takzvaný **velmistr**. V současné době jím je kníže Juraj Klenovič, původem z danérské pohanské šlechtické rodiny z knížectví Tři potoky. Juraj je vůbec prvním nearvedanským velmistrem řádu z lidské rasy. Velmistr sídlí tradičně v mohutné pevnosti, nikdy nedobyté nepřitelem, která nese jméno Adrangean a stojí na kopci Šírka v Boševalských vrších, což je území severně od Boševalu, nyní patřící Storabsku a tvořící nejjihnější cíp tohoto království. V podstatě jsou ale celé Boševalské kopce (i okolní území ležící v Almendoru a Danérii) územím náležejícím řádu a storabský král tu nemá žádné pravomoci (byť má smlouvami potvrzeno, že nerostné bohatství kopců náleží storabské koruně a ne řádu, takže jsou v Boševalských kopcích mnohé storabské doly). Čistě teoreticky může hodnost velmistra získat kterýkoliv člen řádu, ale ještě se nikdy nestalo, že by jím byl někdo jiný než příslušník vysoké šlechty (pokud pomineme prvního velmistra). Velmistr jen volen **kolegiem**, jakousi radou, ve které zasedne sedmnáct losem vybraných komturů. Stejně tak losem je vybrána další sedmnáctka komturů, kteří vytvoří před volbou tzv. **kapitulu**. Právním a povinností členů kapituly je nominovat kandidáty, z kterých bude kolegium vybírat nového velmistra. Nový velmistr je volen vždy po smrti nebo rezignaci velmistra předešlého, velmistr nemůže být odvolán. Čerstvě zvolený velmistr pak kolegiu předloží kandidáty na další dvě významné funkce v řádové hierarchii a členové kolegia z nich vyberou ty, kteří se jim zdají nejvhodnější. První z těchto funkcí je **senešal**, zástupce velmistra, který má na starosti hospodářské a politické záležitosti řádu, druhou je **maršálek**, který se stará o vojenské záležitosti. V současnosti je senešalem kníže Albmerik er Sildan baron z Herigenu z arvedanského rodu a maršálkem hrabě Vitouch Bělka z Bělova a na Plitici z Almendoru.

Další významnou funkcí je, jak už jsme poznali, **komtur**. Komtur je správce řádové provincie, jakých je ve Čtyřech královstvích něco přes padesát, jedna je na Barbarském pobřeží a tři na Taře. Komtury dosazuje velmistr řádu doživotně, takže nový velmistr nemůže jen tak snadno nahradit ty stávající. Ve své komturii (jak se nazývá oblast, kterou komtur spravuje) zastupuje velmistra v plném rozsahu jeho pravomocí.

Další členové řádu se pak dělí do dvou skupin, které se ještě dále dělí na podskupiny. První skupinou jsou **vážení členové řádu**. Těmi jsou v první řadě **rytíři** a **valkýry**, tedy bojovníci řádu, kteří žijí buď v centrálních hradech komturií jako jejich posádka, nebo jsou pověřeni místní správou částí komturie, a pak přebývají na dvorcích nebo menších hradech, popřípadě můžou bydlet na svých vlastních pozemcích (jde-li o šlechtice), ale pak musí svou službu řádu vynahrazovat finančně. Pouze rytíři a valkýry mohou být zvoleni komtury a tím pádem i velmistry. Druhou podskupinou vážených členů řádu jsou **učenci**, ať už jde o písaře, mágy, alchymisty, léčitele, knihovníky apod., a hlavně úředníky, kteří pracují na hradech řádu a starají se o jejich každodenní běh.

Druhou skupinou jsou **běžní členové řádu**, tedy **řemeslníci**, pracující pro řád, dále pak **setníci**, tedy jízdní bojovníci, kteří tvoří velitele menších řádových jednotek. Poslední skupinou jsou **zbrojnoši**, běžní bojovníci, tvořící hlavní část vojska. Krom toho pro řád pracují mnozí sloužící, také řemeslníci, kteří ale nejsou jeho členy. Na svých pozemcích má řád mnoho poddaných, od kterých vybírá dávky.

Ve svých počátcích byl řád spíše volným sdružením, kde se mohl prosadit každý; taková alespoň byla myšlenka prvního velmistra Magula. Po jeho smrti a pod tíhou doby se ale z řádu stala elitářská organizace, kde má každý přesně vyčleněné místo a rozhodování je vloženo do rukou malé skupině lidí, nikoliv valnému shromáždění celého řádu, jako tomu chtěl Magulo.

Co se týče počtu, tak se dá těžko odhadnout, kolik je celkem všech členů řádu, ale rytířů je přes dva tisíce a setníků a zbrojnošů, tedy hlavní síly řádu, celkem přes deset tisíc. To je tedy velká síla, ale je třeba si uvědomit, že tyto jednotky jsou rozesety po celém území Čtyř království a jako celek tedy nemohou nijak zasáhnout.

Vrátíme-li se stručně k historii Eldebranských rytířů a valkýr, uvidíme, že po celých devět století, až do založení Velkého království, byly dějiny řádu vyplněny bojem se skřety a těmi nástupnickými státy Eldebranu, které se přidaly na Kharovu stranu. Bylo to hlavně zásluhou Eldebranských rytířů a valkýr, že roku 851 před k. l. bylo vybojováno na řece Právě nad skřety jasně vítězství. Také hrad Kámen, který skřeti neúspěšně obléhali v letech 772 až 769 před k. l. a který tak vstoupil do dějin, byl hradem řádu a sídlem komtura Janka z Hlízova. V roce 723 před k. l. byla velmistrem poprvé zvolena žena, jedna z valkýr, a to Eliren er Oremir, a od té doby již funkci velmistra zastávalo mnoho dalších žen. Eldebranští rytíři se také vyznamenali v bitvě u Megenira (dnes neexistujícího města v západní části Plání děsu), kde roku 498 před k. l. pod vedením velmistra Hvozďina er Irean porazili oddíly, kterým velel samotný Turgul Hnědý. Po celou dobu Vleklé války se Eldebranští rytíři a valkýry snažili působit jako jednotící prvek spojení proti Kharovi a těšili se tak značné moci a někteří jejich velmistři měli obrovské mocenské choutky a pomýšleli na sjednocení nástupnických států Eldebranu pod svou vládou. To se jim ale nepodařilo. Když na Lendor připlul Thalion a během několika let dosáhl toho, o co se rytíři pokoušeli staletí - totiž sjednotit lendorské státy a vést je proti Kharovi -, cítili se ukřivdění a z jednání v Lunenwigu, které v letech 8 až 4 před k. l. inicioval tamější kníže Agaril, jenž prosazoval Thaliona jako vůdce koalice, rozhněvaně odešli a ke koalici se nepřipojili. Nezúčastnili se tak Bitvy krvavých plání v roce 2 před k. l., kdy byli skřeti na Lendoru poraženi. Thalion, král nového Velkého království, to samo sebou nenechal jen tak, protože to jednak považoval za zradu, a také si brousil zuby na ohromný majetek a pozemky Eldebranského řádu. V roce 3 k. l. vydal dekret, kterým Řád eldebranských rytířů a valkýr zakázal a ještě v témže roce založil vlastní konkurenční řád. Eldebranové se ale jen tak nevzdali. Thalionovi vazalové, ještě donedávna vládci suverénních malých zemiček, odmítali bojovat proti Eldebranskému řádu, který jim i jejich předkům po staletí byl mečem a štítem proti skřetům a naopak s řádem sympatizovali. Hrozilo, že nově vzniklé Velké království se brzy po svém vzniku rozpadne. Thalion našťástí pochopil bezvýchodnost situace a v roce 8 k. l. Řád eldebranských rytířů a valkýr opět povolil, ale vynutil si, že budou poslušní rozkazů krále Velkého království. Za to si řád směl ponechat všechny pozemky i privilegia.

V době Velkého království si tak Eldebranští rytíři žili víceméně poklidně, byť občas museli ve službách království bojovat se zbytky skřetů, s barbary ze severu nebo při rebeliích. Rozpadu Velkého království v roce 452 k. l. využili k tomu, že se opět zcela osamostatnili, neboť se již necítili být vázání smlouvou z roku 8 k. l. a žádný z nástupnických králů neměl dost síly dostat je pod svůj vliv. V předcházející občanské válce mezi bratry Surionem, Menetelem, Arminasem a Tordualem, kteří se stali králi Okmirey, Almendoru, Keledoru a Danérie, úspěšně lavírovali mezi jednotlivými stranami a měnili svá spojení tak obratně, že z toho získali nová území a privilegia v právě vytvořených Čtyřech královstvích. Rytíři a

bojovníci řádu často bojovali v žoldu Almendoru proti Plaveně a právě Eldebranstí rytíři a valkýry se začali jako první do boje odívat do těžkých plátových zbrojí a pancéřovat i své koně. Dříve bylo totiž zvykem, že jízda byla obrněna maximálně kyrysem, helmou a náholenicemi nebo pouze kroužkovou zbrojí. Terén kde se bojovalo, jižní cíp Plání děsu, patřící nyní Plaveně, byl ale pro jízdu přímo dělaný a navíc Plaveňané hojně užívali lukostřelců a mohutných pěších houfců, takže rytíři řádu se začali více pancéřovat. Právě odtud se pak vyvinula moderní těžká jízda, která slavila takový úspěch v Konečné bitvě roku 723 k. l., které se Eldebranský řád přirozeně účastnil a splnil tak svou historickou povinnost – přispěl k totální porážce skřetů na Lendoru.

S expanzí na Taru se před Eldebranským řádem otevřely nové možnosti a řád jich využil. Roku 779 k. l. předala Danérie řádu správu oblasti při ústí Durenu, město Rilond a blízké okolí. V Rilondu byla zřízená komturie, první na Taře, a její vedení bylo svěřeno původně keledorskému šlechtici s prázdným titulem baronovi z Lazů, Kazimiru Harowskimu, zkušenému veliteli a rytíři. Pod jeho vedením řádoví rytíři a vojáci v roce 780 k. l. porazili Zylovu armádu u Dolních Mučan a opět v roce 789 k. l. v Meziříčí, čímž byl zahájen rozkvět a růst Rilondu a velká kolonizace Poříčí Durenu. Tím rostla i moc Eldebranského řádu, což vedlo ke konfliktům s místními knížaty a následně v roce 812 k. l. až k tomu, že Urozený sněm řádu Rilond odebral. Od té doby je zastoupení řádu na Taře slabší. Navíc nastal svár přímo uvnitř řádu. Tehdejší velmistr, kněžna Dalane er Finwaer, se rozhodla, že se řád z Tary stáhne úplně, což pobouřilo rytíře, kteří zde strávili dlouhá léta svého života nebo dokonce měli původ v řadách kolonistů. Dalane sice tedy vyjednala s danérským Urozeným sněmem výjimku, díky které řádu zůstaly pevnosti Dva bratři, ale bylo už pozdě. Z Řádu Eldebranských rytířů a valkýr se oddělila většina jeho tarských členů a založila Řád devíti hvězd.

Ovšem jakmile se velmistrem řádu stal Juraj Klenovič, začaly se pozice řádu na Taře posilovat. Z Dvou bratrů, do té doby jen hradu ovládaného řádem, byla vytvořena samostatná komturie, jejím správcem byl jmenován Isker Nolias a tamní posádka byla značně posílena. Velmistr vyslal na Taru asi sto rytířů a pětistovku řádových bojovníků, aby ochraňovali pocestné a karavany mířící všude po severozápadní Taře a aby se aktivněji zapojili do průzkumu Derteonu. A když roku 839 k. l. začala rebelie Svobodných měst ve Východní dálavě, nabídl velmistr králi Riodenovi II. pomoc řádových rytířů a bojovníků, což bylo přijato. Isker Nolias vytáhl s padesáti rytíři a třemi sty bojovníky do Východní dálavy a obsadil Tabit, aby ho bránil. Naneštěstí shodou okolností Isker ustoupil, když jeho šampión prohrál souboj s velmistrem Devíti hvězd, hrabětem Radslavem z Bergilu, a zabránil tak krveprolití. Rioden II. to ovšem bral jako porušení dohody a řád tak nic nezískal. Až za pár let se začal na Taře opět prosazovat.

V roce 849 k. l. pak řád prodal své poslední majetky v Rilondu, tedy komplex Konventu. Za peníze z tohoto prodeje byl pak kus jižně od hranice Sinwarského knížectví vybudován v letech 550–551 k. l. silně opevněný vodní hrad Maurythan. Byl postaven na levém břehu Durenu, v zemi nikoho, byť formálně na danérském území, a Řád od Urozeného sněmu skoupil rozsáhlé pozemky okolo hradu a přesunul do něj z Rilondu sídlo své hlavní komturie v Západní dálavě. Právě na tomto hradě sídlí komtur Isker Nolias.

V současnosti jsou na Taře tři komturie Řádu eldebranských rytířů a valkýr, všechny jsou sice ve srovnání s komturiemi na Lendoru miniaturní, ale na Taře mají značný vliv. Nejstarší je právě na hradě Maurythan v Západní dálavě, kam byla přenesena komturie z Rilondu a jejím komturem je Isker Nolias. Pod její zprávu patří i nevelká posádka v Rilondu a Novém Solnohradu, silná jednotka v Derteonu, mohutně opevněné a osazené pevnosti Dva bratři, tajná posádka v Hai a svým způsobem i hostinec Poslední rozcestí, který vlastnil rytíř Erwal.

Druhou komturií je Brakarig v Severní dálavě – Bitalanu. Ta je ještě menší než Dva bratři. Založena byla roku 841 k. l. rytířem a knížetem z arvedanského rodu Alrikem er Forgon,

který pochází ze Storabska. Ke komturii patří nevelký kus země okolo a na hradě sídlí desítky rytířů a asi padesátka řádových bojovníků.

Zatím poslední tarskou komturií je Thuldir, založená roku 847 k. l. jejímž komturem je baron Rilandu z Iniseje. Jejím centrem je hrad Thuldir nad městem Nové Rime ve Východní dálavě. Komturie byla zřízena na půdě, kterou soukromý vlastník prodal řádu.

V plánu je také zřídit druhou komturií v Západní dálavě, na hradě Maebron v Horním knížectví. Momentálně má tento hrad v pronájmu rod Gonduličů, ale sídlí v něm i posádka bojovníků řádu pod vedením valkýry Wandy, zemanky ze Šerova, která je i největší aspirantkou na budoucí úřad komtura.

Členové Řádu eldebranských rytířů a valkýr mají předepsáno chodit v jednotném stejnokroji, ten pro rytíře a valkýry tvoří plášť, podélně půlený černě a bíle, a bílý varkoč se znakem řádu na hrudi. Na štítech mohou mít šlechtici vlastní erby, ale doplněné o erb řádu. Výzbroj a výstroj je individuální, ale platí, že rytíři tvoří těžkou opancéřovanou jízdu, setníci jízdu lehkou a zbrojnoši pěchotu. Bojovníci řádu, kteří nejsou rytíři, nosí černobíle příčně půlenou tuniku nebo varkoč se znakem řádu na levém rameni.

Rytíři a valkýry, ale částečně i další členové řádu, jsou svázáni morálním kodexem cti o devíti člancích, kde jsou vymezeny jejich povinnosti. Mezi ty patří hlavně ochraňovat poutníky, pomáhat bezbranným a bránit civilisty před krutostmi války. Jejich nejvýznamnějším posláním je ale boj se skřety a jejich vojsky, kdekoliv a kdykoliv. Proto také přijali výzvu v podobě správy nad Rilondem a proto vytváří novou komturií na pomezí Západní dálavy a Dračího království. Odpovídá tomu i jejich znak, kde rytířský meč na bílém poli láme skřeti šavli na poli černém. Eldebranští rytíři a valkýry nebyli nikdy přímo svázáni s církvemi, vyjma služebníků Gora, a i to jen volně, na rozdíl třeba od Rytířů devíti hvězd. Jejich hrady mají Gorovy kaple, mnoho rytířů je Gorovými laiky, ale členem Řádu nesmí být žádný kněz, a tak na řádové hrady občas docházejí kněží odjinud. S jinými církvemi Eldebranové sice udržují vztahy přátelské, ale nikterak úzké.